

„MOJE ZDROWIE, MOJE PRAWO” – TEMAT PRZEWODNI ŚWIATOWEGO DNIA ZDROWIA W 2024 ROKU

Konflikty niszczą życie, powodując śmierć, ból, głód i cierpienie psychiczne. Tegoroczny temat – „Moje zdrowie, moje prawo” – został wybrany, aby bronić prawa wszystkich i wszędzie do dostępu do usług zdrowotnych, edukacji i informacji, a także do bezpiecznej wody pitnej, czystego powietrza, dobrego odżywiania, wysokiej jakości mieszkań, godnych warunków pracy i środowiska oraz wolności od dyskryminacji.

Zdrowie od zawsze stanowiło dla ludzkości wartość szczególną. Thomas Jefferson mawiał, że jest warte więcej niż życie i wykształcenie, Wergiliusz, że jest największym bogactwem, a Marquez twierdził, że od złego zdrowia gorsza jest jedynie zła sława. Dzisiejsze definicje zdrowia posługują się kryteriami spoza wiedzy dostępnej tzw. medycynie konwencjonalnej, sięgają do socjologii, psychologii, nauk społecznych, kładą nacisk na tzw. społeczne determinanty zdrowia, takie jak poziom zamożności, wykształcenia, potencjał wiedzy i świadomości, czy wreszcie czynniki środowiskowe, ekonomiczne i kulturowe. Prawo do zdrowia jest jednym z moralnych uprawnień przyznawanych wszystkim ludziom. Zdrowie jako prawo człowieka zostało uznane w 1948 roku w Konstytucji Zdrowia Światowej Organizacji Zdrowia, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz wielu międzynarodowych i regionalnych traktatach dotyczących praw człowieka. Wszystkie kraje członkowskie WHO uznały prawo do najwyższego osiągalnego standardu zdrowia fizycznego i psychicznego, uznając jednocześnie, że do ich wypełnienia potrzebne są odpowiednie zasoby i czas. Prawo do zdrowia jest ściśle powiązane i zależne od realizacji innych praw człowieka, w tym prawa do życia, wyżywienia, mieszkania, pracy, edukacji, prywatności, dostępu do informacji oraz wolności zrzeszania się, zgromadzeń i przemieszczania się. Obejmuje zarówno niedyskryminujący dostęp do wysokiej jakości, terminowych i odpowiednich usług i systemów zdrowotnych, jak i do podstawowych czynników warunkujących zdrowie. **Potrzeby zdrowotne milionów ludzi na całym świecie nie są zaspokajane z powodu nierówności, dyskryminacji i łamania praw człowieka.** Wyobraźmy sobie świat, w którym wszyscy ludzie osiągają najwyższy możliwy standard zdrowia i dobrego samopoczucia, gdzie celebrowana jest wszelkiego rodzaju różnorodność, prawa człowieka są promowane, chronione i przestrzegane, równość płci i równość w zdrowiu są normą oraz bariery dla zdrowia i dobrostanu są usuwane. W 1998 roku została przyjęta przez WHO **Światowa Deklaracja Zdrowia**, która polegała na realizacji wizji zdrowia dla wszystkich w XXI wieku. Zainspirowało to kraje członkowskie Regionu Europejskiego WHO do prowadzenia polityki zgodnie z założeniami „Zdrowie 21”, która przyczyni się do poprawy jakości życia obywateli ich krajów w XXI wieku. **Dwadzieścia jeden zadań polityki zdrowia** dla wszystkich sformułowano w taki sposób, by wyrażały one potrzeby całego Regionu Europejskiego, a zarazem zawierały sugestie dotyczące poprawy sytuacji. Mogą one służyć jako narzędzie do pomiaru postępów w rozwoju i ochronie zdrowia oraz w obniżaniu ryzyka zdrowotnego. Region europejski został mocno dotknięty pandemią COVID-19. Bazując na tych doświadczeniach, mamy przed sobą szansę na to, aby pokazać, że skoncentrowane na ludziach rozwiązania cyfrowe mogą być odpowiedzią na wiele wyzwań w ochronie zdrowia. We wrześniu 2020 roku Światowa Organizacja Zdrowia rejon europejski przyjęła Europejski

Program Prac (EPW) „Zjednoczone działania na rzecz lepszego zdrowia”. Program przewiduje cztery flagowe inicjatywy: zdrowie psychiczne, szczepienia, czynniki behawioralne oraz zdrowie cyfrowe. To flagowe obszary, ponieważ obejmują wszystkie elementy - od profilaktyki i leczenie raka, po zdrowie psychiczne i rehabilitację. Narzędzia cyfrowe są integralną częścią każdego systemu opieki zdrowotnej, a cyfryzację można wykorzystać praktycznie we wszystkich obszarach zdrowia publicznego. **Jedną z ważnych cech tej inicjatywy jest to, że uzupełnia ona działania już wdrożone w różnych krajach i instytucjach partnerskich, dostarcza wytycznych technicznych i politycznych oraz wiedzy na temat bezpieczeństwa i skuteczności cyfrowych rozwiązań zdrowotnych.**